

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА II ◇ БРОЈ 16. ◇ БУДВА, 1. МАРТ 1973.

ЦИЈЕНА 1 ДИН.

САНИТАРНА ИНСПЕКЦИЈА УПОЗОРАВА

УСВАЈАЈУЋИ ДЕТАЉНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН НАСЕЉА ШУМЕТ, одборници Скупштине општине су чули упозорење, које им је санитарна инспекција, преко вришица дужности начелника Одјељења за инспекционске послове ЛУКЕ ЂОСОВИЋА, упутила у вези са ургентношћу изградње канализације, како за то подручје тако и за сва друга гдје су у питању квалитетне плаže и која су градњом „нападнута“. У конкретном случају, Ђосовић мисли да је уз урбанистички план треба да буде готов и пројекат инфраструктурних објеката, нарочито канализације, чијом би се изградњом отклонила стварна опасност да подручје високог туризма, какво је Свети Стефан, буде компромитовано. Дат је, чак, предлог да се уопште не издају грађевинске дозволе за подручје Шумета, док се год не ријеши питање канализације, с тим што је предложено да то буде правилно и за сва друга подручја. Шумет је најизразитији пример гдје се неконтролисано разливају фекалне воде, па би то по сваку цену требало спријечити.

Предлог да се обустави давање грађевинских дозвола док не буде ријешено питање канализације, подржали су ЗОРА ЛУКЕЋИЋ, предсједник Вијећа радних за-

једница, и одборник КРСТО ВУКОТИЋ. БРАНКО ИВАНЧЕВИЋ је изразио мишљење да се градња не би смјела обуставити све док се не размотри могућност да се проблем канализације реши на свим подручјима. Затражио је да се припреми информација о томе колико су средства за то потребна. „Знали smo и јуче да канализација није ријешена, а ипак smo издавали дозволе за градњу“ — закључио је он.

Сигурно је да ће ово питање бити и даље присутно. У овом тренутку, при садашњој изграђености капацитета, и поред потребе за даљом експанзијом, можда је предлог санитарне инспекције једино оправдан. Какав се ризик крије иза стамбно приступне опасности да једна плаха постане неупотребљива, а знамо да су неке већ зађене?! Зар није боље задржати даљу изградњу билокаквих објеката, нарочито оних за комерцијални туризам, и то свуда где канализација није ријешена. Једна епидемија би уништила све ово што је за дуги низ година постигнуто. Зато је боље задржати се на овом нивоу, ријешити канализацију, па тек онда наставити изградњу. То би морао бити једино рационалан закључак.

М. Р.

ИЗ РАДА ОРГАНИЗАЦИЈА САВЕЗА КОМУНИСТА

НА РЕДУ ЈЕ АКЦИЈА

ДОСАДАШЊЕ ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОДГОВОРНОСТИ ЧЛНОВА САВЕЗА КОМУНИСТА НИЈЕ БИЛО ЗАДОВОЉАВАЈУЋЕ

Ових дана у Будви су одржана два инструктивна састанка са секретарима територијалних и радних организација Савеза комуниста овог подручја, којему су присуствовали предсједник Општинске конференције Савеза комуниста Милан Митровић, као и чланови Секретаријата ОКСКЦГ. На дневном реду било је питање остваривања идејно-политичке улоге и задатака Савеза комуниста у садашњем политичком тренутку. Циљ је био да се постигне трајна програмска активност у бази на спровођењу већ усвојених ставова и закључака.

РАЗРАДА АКЦИОНОГ ПРОГРАМА

Предстоји интензиван рад

Захваљујући разради Акционог програма непосредних активности, Скупштина општине Будва ће ове године интензивно радити. Довољно је најести број аката које ће она разматрати и усвајати, па да се сквати обимност предстојећег послса.

У овој години Скупштина треба да усвоји тринаест урбанистичких планова, наихових доношења и измена. Већ је усвојен детаљни урбанистички план Шумета, као и саобијачано рјешење за насеље Бабин До. У мају мјесецу треба да се усвоји детаљни урбанистички план Будве — Центар; зоне спортског центра; насеља Пржна и измене детаљног урбанистичког плана Петровца. Детаљни план за насеље Бечини — Исток, насеља Борети и насеље Ључице планирано је да буду усвојени у јуну. На дневном реду у септембру биће детаљни урбанистички план насеља Заколача, а у ноћембра детаљни урбанистички план Пријевора.

Већ овог мјесеца почне рад на изради детаљног урбанистичког плана стамбене зоне Булварица, а настојаће се да се он што је могуће прије и усвоји.

На састанку са секретарима из радних организација расправљало се о најактуелнијим питањима која би требала да буду предмет разматрања члнова Савеза комуниста, у првом реду: стабилизација привреде, спровођење у живот уставних амандмана, интеграције и што пунјије ангажовање субјективних снага на плану штедње, што се може постићи

снижењем трошкова репрезентације и свођењем свих расхода на праву мјеру. Са секретарима територијалних организација, као основно, постављено је да се на огранцима проанализира активност чланства и удио сваког појединца у остваривању водеће идејне улоге Савеза комуниста у друштвено-политичким организацијама, колегијалним тијелима, представничким органима и на зборовима бирача, који ће ускоро разматрати најпре одлуку од виталног интереса за напредак комунистичког покрета.

Било је ријечи о кадровској структури и вредновању према раду члнова Савеза комуниста, као и о заоштравању виших одговорности уопште и сваког члана посебно. Истакнуто је да досадашње преиспитивање одговорности члнова Савеза комуниста није било задовољавајуће и да још много га треба учинити да се у организацијама разбије фамилијарност и либерализам, престане с политиком незајмљавања и обезбидије присуство политичког дилога и критике. У том смислу већ су учињени извјесни кораци, када су позвани на одговорност потписници познате „љекарске петиције“, али то је тек почетак раширишавања баласта слабости, чије резултате, надамо се, треба ускоро очекивати.

Скупштини општине ће бити поднijето на разматрање шездесет четири информације, што ће од служби органа управе захтјевати извјаснене напоре. У овој години ће се донијети и Средњорочни план развоја општине за период од 1971—1975. Два друштвена договора такође ће бити предмет разматрања Скупштине, као и изјештаји основног и посебних органа управе.

Д.

Прославимо жену - борца

У НАРОДНО - ОСЛОБОДИЛАЧКОМ РАТУ са подручја наше општине борило се за идеале Народне револуције 179 жена и дјевојака. На дан формирања Четврте црногорске пролетерске бригаде, 17. јуна 1942. године, налазило их се у њеном строју дванаест. Гинуле су у јуришима као борци, пушкоимитраљесци и болничарке. Умирале су по логорима и мучилницама, грзном смрћу уморене; издисале, гладије и жедије, у гроздици пјегавца, изнемогле и на измаку снага, у даноћниним маршевима који су — знале су то оне добро — водили у свјетлију слутрањицу за коју се вриједију жртвованти.

Vučica Mitrović

Почнимо списак са ВУКИЦОМ МИТРОВИЋ — ШУЊОМ, рођеном 1912, а страшном смрћу умореном 1941. године, која је својим херојским држањем пред непријатељем заслужила највише признање домовине — Орден Народног хероја. Придружила јој се сестра ЛЕПА, рођена 1921, а стријељана 1942. године. Сличну судбину подијелила је СТАНА МАРКОВА ЗЕНОВИЋ, рођена 1894, а стријељана 1941. године. На губилишту је издахнула и ЉУБИЦА ИЛИЈИНА СРЗЕНТИЋ, рођена 1909, а стријељана 1941. године. Три године касније 1944. пала је на стрелишту МИЛИЦА РАФАИЛОВИЋ — БЕНЕДЕТИЋ рођена 1901. године. Драгица ВИДОВА ЂУРАШЕВИЋ, рођена 1920, погијела је 1943. Исте године погинуле су ЉУБИЦА — МАШО ЈОВАНОВИЋ, рођена 1923. МИЛИЦА МИЛОШЕВА МЕДИГОВИЋ, рођена 1900, стријељана је 1943. СТАНИЦА ШПИРОВА МЕДИГОВИЋ, рођена 1907, јуначка је умрла на стрелишту 1943. У својој десетрећој години, 1942., погинула је СЕНКА РАДОВА МИКОВИЋ, рођена 1919. Исте године живот за слободу дали су ДАНИЦА АНДРИНА МИКОВИЋ, рођена 1911. и ДАРИНКА СИМОВА МИТРОВИЋ, рођена 1924. Годину дана касније погинуле су ДАРИНКА АНДРИНА МИКОВИЋ, рођена 1916. и ЈЕЛА АНДРИНА САНКОВИЋ, која је рођена десет година раније — 1906. БОРИСЛАВА МИЛОВА ЗЕНОВИЋ, рођена 1924. погинула је у својој десетрећој години — 1944. Исте године погинула је МАРИЈА МИТРОВА ШОЉАГА, рођена 1918. и умрла од тифуса РОКСАНДА ЈОВОВА МЕДИГОВИЋ, рођена 1923. године. Последње године рата, 1945., погинула је МИЛИЦА ИЛИНА КЛАЂА, рођена 1922. године. Њена имењакиња, МИЛИЦА ЈОВОВА ШОЉАГА, рођена 1904, погинула је 1943. године. Не треба заборавити ни МАРУ ИВОВУ МАРТИНОВИЋ, рођену 1903. а погинула 1941. и малолетну ЉУБИЦУ ЈОВИЧИЋ, рођену 1933, а погинулу у осмој години живота — 1941.

На четвртој и петој страници доносимо прилоге посвећене жени — борцу и жени — мајци.

Петровац се припрема

Комисија за уређење насеља на подручју Мјесне заједнице у Петровцу на Мору упознала се с предложеним задацима и истог дана приступила њиховом спровођењу у живот. Њени чланови треба да обиђу насеља која „покрива“ Мјесна заједница и на лицу мјеста виде шта све треба исправити и отклонити да би се туристи на почетку сезоне дочекали онако како то овом подручју и доликује.

Закључено је да се поведе рачуна о расvjети на споменику код Лазарета, одржавању зеленила, уређивању пристаништа — фарбанију дизалица, озеленавању простора испред старе школе. Размотрите се могућност да се повећа површина плаže же на тај начин што би се потпорни зид помјерио што даље од мора. Треба регулисати поток поред бивше пекаре, односно покрити њеног корита. Било је ријечи о коришћењу локалних изворских вода, чији би се капацитети могли искористити за заливаше зеленог појаса и за снабдевање довољним количинама воде тушевца на плахи. Ријешено је да треба регулисати улицу поред куће Вуковића и довести на праву висину оградни зид између нове стамбене зграде и куће Голиша.

Будва добила Дом здравља

Будва је добила Дом здравља. Није у питању само име институције, већ се очекује да се квалитетно нешто промијени у здравственој заштити на подручју ове општине. Самоуправни споразум, који је Скупштина општине већ изгласала, предвиђа да ће Дом здравља обављати дјелатности: опште медицине, заштите здравља одојчади, Предшколске и школске дјеце, омладине; заштите здравља жена, труда, породила; за борбу против туберкулозе; за кућно лијечење; патронажу; заштите радника; хигијенско-епидемиолошке; зубно-здравствене; лабораторијске; рентген; хитне медицинске помоћи и здравствене статистике.

Предвиђено је да Дом здравља има посебан рачун код Службе друштвеног књивоговодства, те да самостално и непосредно закључује уговоре с трећим лицима за вршење дјелатности. Радни људи Дома здравља самостално остварују укупан приход, расподјељују остварени доходак на законске и уговорне обавезе, личне дохотке и фондове, и то у складу са законским прописима и својим нормативним актима.

Дом здравља ће у свом саставу имати Здравствену станицу у Петровцу на Мору и Амбуланту у Светом Стефану.

Односи између Дома здравља и Медицинског центра су прецизирани, па се предвиђа да споразumno оснивају заједничке службе.

На сједници Скупштине општине, приликом усвајања Споразума, били су присутни и представници Медицинског центра и здравствених станица из Будве и Петроваца на Мору. Значајно је истaćи да ћиј један учесник у расправи није изразио нијајмању сумњу у оправданост подухвата. Напротив, сви су дали пуну подршку оснивању Дома здравља. Сигурно је да и осигураници дају још већу подршку овом подухвату, вјерујући да ће се нешто измијенити у здравственој заштити грађана општине.

ГРАДИЋЕ СЕ СТАНОВИ ЗА БОРЦЕ

Управни одбор Фонда за рјешавање стамбених питања бораца Народнослободилачког рата у Будви одлучио је ових дана да се у најекорије вријеме приступи подизању стамбене зграде са тридесет станови за борце и пензионере. Средства су обезбјеђена, локација је добијена, прихваћен је и идејни пројекат, а именовања је комисија којој је стављено у задатак да распише и спроведе лicitaciju за изградњу ове стамбене зграде. Зграда ће се налазити у Будванској пољу, испод Јадранског пута, у непосредној близини комплекса будућег Културног центра у Будви.

Испраћај милиционера

Милиционери Благота Кривокапић, Стево Радуловић, Крсто Вујчић, Милорад Павићевић и Кола Вучетић отишли су у пензију. По кишни бури, по мору и копну, дану и ноћу, стапило на опрези, у судару с препреденим криминалистичким и преваранима, одеслуžili су часно и поштено своју обавезу. Испраћени су свечано, сако како су то и заслужили. Растанак с њима био је топао, другарски њежан и дрљив: очи једних и других — оних који одлазе и оних који остају — биле су орошene сузама. Знали су да би се другони који одлазе, ако би затребало, одмах нашли на дужности, какву су низ година вршили. Свака година проведена на заједничком посуству представља поглавље за себе, а свака смјена на дежурству могла би да буде посебна прича. Напетост, опасност, умор и одговорност испуњавали су њихове даче и иноћи. Дане који су постајали ноћи и ноћи које су за њих ко зна колико пута били дани.

УОПШТЕНЕ ПРИМЈЕДЕ

Бројне су примједбе грађана на рад органа управе. Сваки скуп је прилика да се укаже на нови недостатак, не појединачно, већ органа управе, јер примједбе се, по правилу, уопштено дају. Иако свако може да нешто пријести, без бојазни да ће се огријешити о истину, мора се рећи да најмању услугу критичари чине баш радничима органа управе кад уз примједбе не именују и носиоце одређених слабости. Комунисти органа управе су и раније, више пута, хтјели да виде где су основни проблеми у њиховом раду, али због уопштености примједби и начина њиховог третирања од самих комуниста, то није давало резултата.

Комунисти органа управе су оцијенили да је управо сада створена клима да се нешто учини. Можда се мало у томе и закаснило, јер Писмо није јуче стигло. Но, боље икад него никад. Свако питање из програма биће разматрано конкретно, а посебно држање и рад сваког комунисте, па ће то дати задовољавајуће резултате.

РЕДОВНО НА ОКУПУ

Општински Одбор Савеза удружења бораца Народнослободилачког рата — иако није прошло много времена од када је конституиран — ових дана одржao је своју четврту по реду сједницу, што је доказ да се наставља традиција ранијег Одбора који је редовно разматрао сва важнија питања. За разлику од руководства неких друштвено-политичких организација, Општински одбор Савеза бораца није ни једном, због недостатка кворума, одлагао заказане сједнице.

Након доношења свог и прихваташа без примједби програма рада Комисије за испитивање поријекла имовине и средстава грађана, Одбор је узео активног учешћа у прикупљању средстава за изградњу спомен-дома у Кумоврцу. С обзиром да је већ сакупљено око 50.000,00 динара, очекује се да ће предвиђени износ бити премашен. Општински одбор је за ову сврху приложио 1000,00 динара. Одбор је осам књига „Четврта првогорска пролетерска бригада“ поклонио и Културном центру, а по двије школама и читоницама у Будви, Петровцу и Светом Стефану.

М. Р.

Именовања у скупштини општине

Скупштина општине је формирала Комисију за утврђивање накнаде за експропријацију имовине и именовала чланове и њихове замјенике. За предсједника Комисије именован је Бранко Иванчићевић, а за замјеника предсједника Жарко Пламенец. У Комисији за процјену непокретности за предсједника је именован Ђорђе Павловић. У Комисији за израду коначног текста Општег друштвеног договора о планирању и уговорању здравствене заштите за представника је именован Миломир Марсанић.

Пошто је, на лични захтјев, данница Јелашин разријешена дужности члана Комисије за испитивање поријекла имовине и средстава грађана, Скупштина је на њено место именовала Љуба Јелићевића.

Саво Куљача је на лични захтјев разријешен дужности начелника Одељења народне одбране. Треба истaćи да су одборници рад друга Куљаче оцјенили као предан и успјеш-

ан. Стручна екипа Савезног секретarijata народне одbrane, која је прошле године обишла нашу општину, високо је оцјени-

ла борбenu спремnost територijalnih јединица, за што,

пored осталих, има велику за-

slugu i drug Kuљača.

За безбедност саобраћаја

Са циљем унапређења безбедности саобраћаја на путевима, Скупштина општине је формирала посебан фонд, чија ће се средства образовати из неколико извора. Један од најзначајнијих, представљају наплаћене новчане казне за прекрипаје прописа из обласни безбедности саобраћаја на јавним путевима. Други извор ће представљати средства која се најчешћи обезбиђује у буџету општине, као и средства ра-

дних организација која су искључиво намењена за

безбедност саобраћаја. Као

један од извора предвиђа се

и камата од уложених сред-

ставa код банке.

Средства Фонда ће се користити за финансирање акција за унапређење безбедности саобраћаја на путевима, научно - истраживачки рад у области безбедности саобраћаја и за опремање саобраћајне милиције.

УЗГРЕД ЗАБИЉЕЖЕНО

КАДА ВРИЈЕМЕ НИЈЕ НОВАЦ

Савјет за привреду и финансије Скупштине општине Будва требало је да се састане ради разматрања низа врло важних питања. На дневном реду налазила се информација о односима Скупштине општине Будва и Економске пропаганде из Београда у вези такозваног статуса Јадранског сајма у Будви за који се још увијек не зна чији је и чији ће бити. Савјет је требало да донесе и одлуке о уступању грађевинског неизграђеног земљишта, а, као што се и може претпоставити, на дневном реду би се нашла и тачка „Разно“, која, понекад, зна да потпуно заокупи пажњу присутних. Овог пута се, међутим, ништа од свега тога није додједило: као и толико пута, Савјет се није окупио. Нијесу помогле ни накнадне интервенције, позивања телефоном и провjerавања да ли су сви који су се очекивали на вријеме обавијештени. Они који су поштовали своје и туђе вријеме били су принуђени да узалуд чекају остале и да сат или два проведу у „угодним“ разговорима о питањима која, због недостатка кворума, нијесу могли ни ставити на дневни ред, нити их ријешити. О овој појави не би било вриједно трошити ријечи када би она била само појава, то јест када то би била практика низа органа друштвог управљања у Будванској општини.

БОЛЕСТ ЗВАНА КВОРУМ

Скупштина општине Будва заказала је ових дана наставак своје сједнице, одржане, односно започете 19. фебруара. Међутим, пошто није стигао за кворум неогодан број одборника, сједница није могла да се одржи, па су скупштински изборни руковођиoci „зашаљи“ одборничка мјеста! Требало је, наиме, расправљати о Јадранском сајму, чији је „субдина“ везана са њиховом! Не треба се, онда чудити зашто су се изборни руковођиoci „будванско парламента“ љутили на одборнике: поред тога што се није могло ријешити питање Сајма, сви функционери примили су за 10% умањен лични доходак, и то не својом крвицом! И, с обзиром на овакву „експедитивност“ одборника, примаће га умањеног који је још колико! Јер, овдје се не може примијенити онај народна — да ко другомје јаму копа, сам у њу пада, већ друга која ће могла да гласи: „Ко јаму копа и другога у њу гурне, а он се некако извуче, не подијеже одговорност!“

ТЕК РОЂЕНА ДЈЕЦА — ПИСМЕНА!

Стручњаци Републичког завода за урбанизам израдили су идејни пројекат зграде Основне школе у Будви. Очекује се да ће он добити урбанистичку визу и да ће, након израде главног пројекта, отпочети радови на новој школи, која би, према свим изгледима, требала да буде готова наредне године.

Зачудило нас је, у први мањ, мишљење једног грађанина да Будви основна школа није потребна, поготову што и он сасвим добро зна да се сада настава обавља у згради бивше аустријске касарне. Да нас не би оставио у недоумици, саговорник додаде да је његовим суграђанима потребна је основна, већ одмах нека средња школа. „Јер, када и новорођенчад знају да се потпишу“ — настави он — „док буду стасала за први разред основне школе, имаће у малом прсту све знање које она пружа.“ Тек када је то рекао, било нам је јасно шта је хтио да каже. Алуђирао је, наиме, на недавно осуђену „петицију“ којом су и тек рођена дјеца „давала подршку“ двојици љекара, искулчених из Савеза комуниста и премјештених из Будве због нарушања љекарске етике.

ТАКО ЈЕ КАД СЕ НЕ ПЛАЋА

Све теже се прихватају функције у друштвено-политичким организацијама које захтјевају рад без накнаде. Чак и такве које су значиле, и требало би да значе, посебно признање. Да би се такво задужење „великондужишно“ препустило другоме, налазе се разноразни изговори. Тако смо, на конференцији чланова Социјалистичког савеза у Бечићима, чули како кандидат за благајника Подружице, пошто су неколицина прије њега предложених пронали изговор да се не прихвate задатка, пропалази „соломонско рješenje“, предлажући да за благајника изаберу једног омладинца. Можда је он имао најбоље намјере — да се пружи шанса младима, макар тамо где старији неће да се ангажују, али, чини ли се, да појединци исувише рано остане кад се ради о активности у друштвено-политичким организацијама. Сличног мишљења, по свој прилици, био је и предсједник Подружице, када је подјетио присутне да се не налазе на омладинском састанку, већ на конференцији Подружице Социјалистичког савеза.

Димитрије ЈОВОВИЋ

ПРЕД ТУРИСТИЧКУ СЕЗОНУ

УПАЛИТЕ СВА СВИЈЕТЛА!

ЗА НАМА ЈЕ ВРИЈЕМЕ КАД се калкулисало: „Треба напретнути све снаге и у главној туристичкој сезони убрати што више новца“. Другим ријечима, то је значило — живјети од сезоне до сезоне.

Тако се мислило раније, кад се туризам, овдје, развијао стихијно, кад се још довољно нису знали значај и могућности његовог даљег развоја.

Међутим, туристичка привреда се код нас толико развила да је она, за ове крајеве, а и шире, постала водећа привредна грана, због чега су и улагања друштва у њен развој била врло знатна.

Увидјело се, најзад, да се инвестиције у туризам вишеструко исплате, и све се чинило и чини, да се створе потребни услови за његов још бржи развој. Поред тога, сачинило се, а и развој туризма је то потврдио, да, заиста, постоје битни услови да се туристичка сезона, која је раније трајала свега два мјесеца, прошири и траје готово преко читаве године.

Будва је, то је јасно свакоме, идеално мјесто да постане „Мека“

таквог туризма. Она би, значи, могла и требала да живи туристичким животом читаве године: скоро исто у јануару, као и у августу.

Али...

Одмах да кажемо да она то још не може постати, и то из више разлога. Оставићемо, овом приликом, по страни многе, главније, а рећи ријеч-двије о једном „ситном“, који, на свој начин, говори да о туризму још мислим по ста-ром, да се довољно не ангажујемо да обезбиједимо, бар оно неопходно, да Будва постане подједнако интересантна гостима и љети и зими.

Тај „ситни“ разлог је расвјета. Из године у годину (то је постало већ пракса), чим се заврши тури-стичка сезона, неко „притисне дугме“ и Будву остави у полу-мраку да, тада, што се каже, брат брата на улици једва може препознати. У полу-мраку су и они дјелови гра-да (ужи и шири центар), који би, макар због нас који ту живимо, морали бити довољно освијетљени.

Какав ће, тек, утисак однијести они, који овдје приватно или службено бораве, у овим зимским да-

ним, јер кад ноћу иду улицама, једва могу што да виде и распо-знају. Слика је, такође, прилично тужна и кад се колима ноћу улази у Будву, када свуда дочекују помрчина и сивило.

Чини се да је крајње вријеме да се Будва нормално освијетли, као што је то у току љетње сезоне. То, у првом реду, ради нас, њених житеља, а свих оних, који овдје долазе или бораве, као гости или путници-намјерници. То и ради овог градића, којему, као да хоћемо, да ускратимо или сакријемо, љепоту и дражи, на далеко познатог тури-стичког мјеста, које може да по-стане исто тако чувено и привлач-но и преко зиме.

Зна се (ту немамо никаквих и-лузија) да оваква расвјета кошта. Међутим, треба видjeti како су други, сусједни, градови ријешили ово, за туристичка мјesta, значај-но питање.

Уостalom, кад је нешто тако ва-жno, потребно и корисно, нека се рачуна и са — самодоприносом.

М. П.

ДИЛЕМЕ О ОМЛАДИНИ

ИЗМЕЂУ ПУТА И СТРАМПУТИЦЕ

ЗА ЈЕДАН ЈЕДИНИ КУЛТ: ПРЕМА КЊИЗИ, НА-УЦИ, ОБРАЗОВАЊУ И ИСТИНИ

ЗАВИСНО ОД ТРЕНУТ-КА — да ли је у пи-тању свечана или рад-на атмосфера — омладину или прекомјерно хвале или је, исто тако, некритички о-суђују. Они најумјеренији и најопрезнији — да не би по-гријешили или да се ником не замјере — истичу оно у-обичајено и безлично: „да је било успјеха, али и недоста-така“, при чему се за ово последње, најчешће, позову у помоћ „објективне околно-сти“ на које се, по правилу, сављају сва кривица. Када је тако, није онда чудно што млади остају глухи на неза-служене прекоре, што их не радију олако добијена при-знања, нити тјесни „покро-витељски“ тон оних који би хтјели да „сви вуци буду-сити и да све овце остану на броју“. Варимо се, међутим, ако мислим да омладини такав „положај“, такав њен третман, одговара: да она, и у пабрајању друштвено-по-литичких организација, до-ђе на посљедње мјесто, ис-пред оног „и тако даље“. Свјесна да плијесама равнодушности пријети да угуши сваку иницијативу, она се, што је и разумљиво, и што охрабрује, не задовољава никаквим половичним и „спо-ровозним“ рјешењима, већ тражи себе и своје мјесто у животу у коме не жели, нити смије да остане посматрач, већ да буде призната као субјект у свим основним животним питањима. Поне-кад се, истинा, у том траже-њу и залута; појединци се отисну страмптицом и сти-гну тамо где се нијесу били запутили. А онда, по-стовјеђујући читаву младу генерацију с таквим престу-пничима, као да су они ти који је представљају или да су у већини, многи се забри-нуто — има и таквих који

ДА ЈЕ БИЛО ВИШЕ РАЗУ-МИЈЕВАЊА

Има, пажалост, много ис-тиње у замјеркама које се упуњују на адресу омладине. Не треба се заваравати: она је често апатична, незинте-ресована, каткад оставља у-тисак да је изгубљена! Као да јој није стало да ли ће успјети да постане значај-ан чинилац у свим питањи-ма друштвеног живота“. Без симузијазма генерације на чијем би примјеру требало да се власнитава, она не зна да се до самозaborava занесе на послу. Ријетко је кад — или се само тако чини — спремна на немјерљиве жр-тве, страстивно ангажовање; још рјеђе на онај свакодневни, само наизглед ситни рад, а заправо непрекидну стваралачку активност! Култ према књизи, науци, образо-вању и истиини — једини култ који треба његовати — као да је устукнуо пред јед-ним другим, култом према лакшем, безбрежнијем и лу-кузнијем животу, у ствари

животарењу без икаквих бри-га, напора и тразилица.

Огроман дио кривице за све што је побројано и за много тога што се уз то може подразумјети, пада, у првом реду, на младе. Ипак у оном основном и најважнијем кривица није до њих. Да је тако, погледајмо колико је код нас, на подручју на-ше општине, која важи за једну од најбогатијих у чи-тају нашој земљи, учињено да се омогући какав-такав рад омладинске организације. Управо, колико, с обзиром на стварне могућности, није ништа учињено! Умјесто навођења „доказног ма-теријала“ да бисмо поткри-јелипи ову твrdnu, пред-њој оптужби можемо додати још једну, која ће бити и објашњење прве: да је било иоле разумијевања за потребе младих, имало спремно-сти да им се помогне, сред-ства би се веома, веома ла-ко пронашла. Требало је са-мо завршити славине на које су она неконтролисано о-тицаја у виду излета и „сту-дијских“ путовања, банкета и репрезентација, а да и не говоримо о недомаћинском пословању и свему ономе о чему одговарајуће комисије и органи треба да кажу своју ријеч.

БРИГА И ДУГ ЗАЈЕДНИЦЕ

Као и многи други, и мла-ди су, пажалост, подлежни да подражавају старије дру-гове, рачунајући с њиховим искуством. Такозвани шунд који се масовно „гута“ ни-је њихов производ, нијесу они ти који одлучују хоће ли се и у којем тиражу штам-пати романи Едгара Валаса,

Жаоке

УТИСАК

ТАКВА СЕ КЛИМА СТВАРА, да нико, ни зашто, не одговара.

ПОЛТРОН

БЕЗ ТРУНКЕ ЛЕ ПОНОСА И ЧАСТИ: КЛАЊА СЕ СВАКОМ, КО ЈЕ НА ВЛАСТИ.

МЕСО

У МЕСАРНИЦАМА МЕСА, УГЛАВНОМ, НЕМА, МОРА ДА СЕ НОВО ПОСКУПЉЕЊЕ СПРЕМА.

КАСНО

ОКО „АВАЛИНЕ“ „ЉЕПОТИЦЕ“, ДОСТА ПРИЧЕ И ЗАВЕВИЦЕ.

РОДБИНА

ВРАЋА, КУМОВИ, ЗЕТОВИ И СТРИНЕ, ВЕЋИНУ МОГА КОЛЕКТИВА ЧИНЕ.

ОДА ДРУГУ ШЕФУ

ЗА РАДНОГ ЧОВЈЕКА И ЊЕГОВА ПРАВА, ВАША ЗАСЛУГА НИЈЕ МАЛА. ЗАТО ВАМ — ВЛЧНО ХВАЛА!

М. П.

КОНСТИТУИСАЛЕ СЕ КОМИСИЈЕ

У спровођењу одлука Оп-штинске конференције Са-веза комуниста у Будви по-чело се од конституисања новоизабраних комисија. У присуству предсједника Оп-штинске конференције Милана Митровића и секретара Секретаријата Миленка Ду-јовића, конституисане су слиједеће комисије: Стату-тарна, која је за предсједника изабрала Миомира Мар-сенића; за развој Савеза ко-муниста, којој је на челу Александар Чабреновић; за друштвено-економске одно-се, која је за предсједника изабрала Веселина Јовановића; за рад са омладином, са Светозаром Радуловићем на челу. Предсједник Комисије за општенародну одбрану, је Душан Ратковић, а предсједник Надзорног одбора је Томо Клизовић. Након кон-ституисања, комисије су разматрале тезе за израду на-црта програма рада који ће бити донијет на једној од наредних сједница.

БОЉИ ДАНИ ЗА БИ-БЛИОТЕКЕ

Новоотворена библиотека у Будви постепено се срећује. Недавно је за новог управника изабрана ДАНИЦА БОЖИНО-ВИЋ, која ускоро треба да бра-ни магистарски рад на загре-бачком Свеучилишту из области библиотекарства. У Културном центру сматрају да ће послије њеног доласка програм развоја библиотекарства бити остварен. Библиотека, иначе, стапило по-већава свој књижни фонд. До-бар број вриједних књига пок-лонили су Мило Љубишић и Ђоко Станковић. Пожељно би било да и радне организације уступе своје књижне фондове библио-теки.

3

УЗ ОСМИ МАРТ — МЕЂУНАРОДНИ ДАН ЖЕНА

ПРОСЛАВИМО ЖЕНУ — БОРЦА!

ПРОЛАЗИЛЕ СУ ГОДИНЕ, НИЗАЛЕ СЕ ДЕЦЕНИЈЕ, ПРОМИЦАЛА СТОЉЕЋА. Смијењивала су се гладна љета с насиљницима, кугама и пожарима. На удару завојевача наши народи су животима најодабранијих плаћали данак слободи. У недостатку хартије, фишке су савијале у „листице црквених књига“, а оловна слова, кровове са цркава — талирали нису имали — и саме себе изливали су у танак смртоносну. Тако су нестајале генерације за генерије, јер у сиромашној земљи нашој, у којој је природна смрт сматрана човека недостојном, само су људске жетве биле богате. А мајке су подизале дјецу која, најчешће, нису им видјела своје очеве. На раскопаним и крви утуљеним сењиштима и по планинским забјеговима пирile су поново ватру живота, не дозвољавајући му да се угаси. Када би дошао са стрењем очекивани дан да се, најчешће, посљедњи пут поздраве са синовима и кћерима својим, говориле су да су срећне што имају кога да испраћају у бој. Или, као да су срећне што имају кога да будеш мој син не жали ту ожнику криј што ће ти је наша просуга на вратима града Скадра! Безгранично су вођеле своју дјецу, па ипак су им, као она сељанка из Горачина, стављале на знање да вине воде да им се „луничким гробовима“ поносе него да гледају њивове издајничке главе!...

А када су се проријеђени ратници враћали кућама, питале су за погинуло као Марија из Какмужа: „Је ли се лунички борио мој син на Купресу?“ На том разбојништу је, уочи same битке, Сенка Миковић ујеравала другове око себе да никад више неће заглати своју мајку у Пацловићима, нити осјетити врело сунце свога краja и дочекати цвијет поморанџе. Или су говориле као Ђетна Јованović послије битке на Граховцу у којој је, међу хиљаду одабраних Црногорца, погинуо и њен син Лuka: „Ја сам га родила и учила да за домовину и слободу живот не жали. Речи, господаре, народу да се весели, а ја и ти коло да заиграмо!“ — предложила је она Књазу Данилу. Или — као старица Жижин, када су јој у Зеленгори изјавили саузеши за изгинулим синовима и кћерима: „Оставите кукњаву! Не кобите нам војску: Ти то је жив!“ Или су, као мајка Народног хероја Милоша Малишића, пожуривале борце који су јој донијели мртвог јединца: „Вас чека положај!“ Или су, као мајка хероја Миодрага Миловновића-Луна, говориле: „Срећна сам што сам родила сина кога сте сви возљели!“ Или су, као многе, тјешиле: „Нисам саможрana — Титови борци су моји синови!“

ХВАЛА МАЈЦИ ЗА СВЕ ВЕЛИКО У НАШОЈ ИСТОРИЈИ

Нека је хвала и слава мајци која је учинила да, маколико малена била, наша земља буде и надмашна по величини и хероизму њених синова! Хвала мајци: за сузе које није пролила за синовима и кћерима својим; за тугу што су јој дјеци мртвачки покти ницали по тамницама, логорима и казаматима; за бол и изнезични што су јој синовима и кћерима гапрани врати-чарне очи кљуцали... За понос њихових када су обављавајући да су јој дједу живу закопавали, нагумима у ваздух дзали, на колац набијали, очи им вадили, пекаре њиховим тијелима ложили, на ражњу их као ћурђевску јагњад пекли... За пркос њиховим, када су, полумртве, на губилиштима клизали сурашњици.

Неизједијери и незаборавна наша захвалност мајкама које су, као драгице Бурашенић, без јакука, у мукама, умирале и чије су посљедње ријечи, задње њивове мисли, дјеци њиховој биле упућене: „Никада више нећу своју дјевојицу видjeti...“ но знам да је другови икако заборавити...“ Не заборавимо никако ни Станцију Медиговић, чије су посљедње мисли и жеље биле посвећене сину и беци: шта ће с њима бити, да ли ће дорасти да наслуте колико је велики био њен ником неказани бол што их није могла одгајати и њиховом се расту радовати? А она је то могла да је хтјela — да живи, да дјецу подиже, можда и да се бori, али је у одсудном тренутку требала да поклекне, да тражи милост, да саму себе презре. Она то није хтјela; оставила је својој дјеци само гроб који „није рака већ — колијевка... икона снага“.

УСКРАЋЕНА ИМ ЈЕ НАЈВЕЋА РАДОСТ: ДА ПОСТАЊЕ МАЈКЕ

„Шта да речемо о женама којима је — као Сенки Миковић,

једног јаука, Антонија Куцлар, чијих је пет синова погинуло јуначком смртју, херојски је умрла у најteжим мукама, говорећи да није далеко дан када ће народни непријатељи сточистрој платити за сва своја недјела. Једине ријечи које су мучитељи чули од радице Анке Буторац биле су: „Можете ме убити... али с вама нећu да разговарам!“ Извршила је обећање — ни име јој нијесу сазнали! Херојском смртју умрле су Вера Благојевић, којој су пребили ноге и руке, и Нада Пурић о чијем саслушању нема записника, коју су мртву изнijeli из истражнице канцеларије у којој је остала локва крви. Непо-

колебљива је остала Нада Ди-мик, која ни своје име није рекла усташама, иако су јој чупали нокте, kostи ломили, пекли ноге и руке, и на грудима јој, као и Анети Андрејевић, ватру ложили.

Студенткиња Вукосава Ивановић, прије него што ће пљунути Мусолинијеву слику, коју су јој донели да је пољуби да би јој поклонили живот, упитала је чланове пријеког фашистичког суда: „Зар сте могли и да по-мислите да ћemo вас пустити да мириште нашом земљом? Сељанка Ђурђа Влаховић клицала је на вjeшалима: „Осветије ме моји другови, а вас, издајници, чека сраман kraj!“ Јока Балтић поздравила је песником и са „Смрт фашизму!“ фашистички трибунал. Соња Маринковић је на губилишту узвинула: „Пуцате, ово су комунистичке групе!“ Драгица Правица, коју су најprije bichelvali до крvi, заливали јој ране сланом водом, косу јој на глави палили, пљунула је у лице четничком команданту... Ученица Лепа Радић одржала је говор мајци натjerano да гледа њену смрт: „Бори се, народе, за своју слобodu и недај се непријатељу у руке!...“ Када су учитељицу Дринку Павловић прозвали да је поведу на стрелиште, другарица из њене келије је заплакала. „Ја се, Буба Маро, нећu с тобом поздравити!“ рекла је тада Дринка — „ако не престанеш да плачиш. Замили: како да чета одлazi у борбу из које се вратити нећe. А како се са чetom опрашта? Сузама?! Знам да је ти никада тако не би испрала, Хајде, дигни главu!“

БЕЗБРОЈ ПРИМЈЕРА МОГЛО БИ СЕ ЈОШ НАВЕСТИ О ХЕРОИЗМУ ЖЕНЕ—МАЈКЕ, ЖЕНЕ—БОРЦА И ЖЕНЕ—ЧОВЈЕКА. ПОНОСНИ СМО НА ЊИХ И НА ДЈЕЛО ЊИХОВО КОЈЕ СЕ НАСТАВЉА, НА ЗАЈЈЕТ КОЈИ СЕ ОСТАВАРУЈЕ ВАС ПИТАВАЊЕМ, НА ЊИХОВОМ ПРИМЈЕРУ, НОВИХ ГЕНЕРАЦИЈА ОДВАЖНИХ БОРАЦА, ПРЕГАЛАЦА И ГРАДИТЕЉА.

М. ЛАЛИЋ

КАО ДА ЧЕТА ОДЛАЗИ У БОРBU...

Једна од многих, двадесетогодишња Олга Петров, казала је агентима Гестапа: „Волим домовину и свој народ изнад свега...“ Борила сам се за слободу и она не доћи!.. „Не знам, не познајем...“ — биле су једине ријечи које је пуних 17 дана понављала студенткиња Славка Клавора. Иако су је паклени мукама мучили, фашисти нијесу чули ни једне ријечи више, ни

Слава Вилића Гувна

ПОГИNULI SU U ЦVIJETU MLADOSTI DA NE BI POGINULO 4000 RAЊENIKA

Dругог марта навршава се тридесет година је борцима Другог батаљона Четврте црногорске пролетерске бригаде пошло за руком да потпуно разбију њемачку колону и сачувaju животе 4000 рањеника. „Сјесни своје велике одговорности и љубави према нашим рањеним борцима“ — пише у Похвали друга Тита — „наши борци IV црногорске пролетерске бригаде, својом крви и својим животима, испунили су славно своју задају. За своје беспримјерно хeroјство бораца IV црногорске пролетерске бригаде, а нарочито II батаљона, изражавам им своје признање и дубоко захвалност“.

Појимо трагом сјећања и записа ријетких преживјелих бораца са Вилића Гувна, који су одлучили уочи битке: „Никако назад! Ни једну стопу! Док и једног борца има живог, нема по-влачења! Када смо изгинемо, Њемци ћe можда, почији напријед, али ми за то нећemo znati!“ Са-говорник нам је Лука Бурашевић, чије се име грешком налази у изјевштају Штаба II пролетерске дивизије међу именима 24 погинула борца. Заједно листамо његову послијератну биљешку о борби на Вилића Гувну.

У НИЗУ СЛАВНИХ БИТАКА, које је водила Четврта црногорска пролетерска бригада, Вилића Гувну заузима једно од најистакнутијих мјesta. Одлазеши на положај, борци су знали да је њиховом батаљону одређен најважнији положај. Командант Нико Стругар је добијен задатак сажео у свега неколико ријечи: „Sad или никад, комунисти и скојевци!“ А борци Треће крајишке бригаде, промрзли и преморени, одушевљено су их дочекали. „Свака вам чест, Црногорци, ако одржите положај!“ Тако су рекли, по-казујући им зараван, сличан имену које носи, широк 25 до 50 метара. Ту, у снijegu,

требало се закопати и бранити до посљедње кали крви. Према њима, на одстојању од двадесет метара скоро раног земљишта, налазили су се Њемци. Циљ им је био да по сваку цијену заузму положај на коме су се налазили пролетери.

Нико Стругар, командант Другог батаљона, још једном је подсејти борце — да одступају нема. Затим је почeo кркљац. Први налет фашиста сломљен је митраљеском ватром, али то је био тек увод у битку која је трајала читавог дана: „Плоготи су се надовезивали један на други... Погинули су се надовезивали један на други... Погинули су се надовезивали један на други...“ Погинули су се надовезивали један на други...

Лука М. Бурашевић

и он погинуо, њега командир чете или његов замјеник. Сва пажња свих била је усрдсречена према противнику. Само би се, с времена на вријеме, чуо захтјев да се обезbijede rezerve municijije. Симо Баровић, као да је предосјејао оно што ћe се догодити, бацио је тог дана око стотину бомби и испалио неколико хиљада метaka! Желио је да се тaj dan запамти, да што више учини прије него што хeroјски погине, да се што скupљe замijeni. А не само он, нити појedinci — сви су том мисљу и жељom живјели и борили се. Чували су сваки метак и свaku bombu, иако су, уочи битke, добили по 200 metaka na pušku i 1200 na puškomitraljez — znatno više nego obično.

Снијер, каку, није био bijel, već, као и лица бораца, огарављен, а млада bukova šuma obrišena; sježnji zakloni bili su natopljeni krijuvima onih koji su pali, radosni što se nепријатељ nije probio, što su ga oni, svojim животима и својом mlađinom, zadržali i natjerali u bijej. Pored mrtvih proučera, posleđuju, mrтву strażu čuvali su raњeniци, chekači da se bitka okonča i uz džeknu poštu pali drugovi sahrane. Ali, kada je izgljedalo da je najteže već prošlo, izgnula je готовo čitava komanda. Treće čete: minobacačka granata eksplodirala je kraj vatre oko koje su se grijali!

Биланс је bio veoma, veoma težak. Na Vilića Гuvnu poginulo је 23, a ranjeno је 25 бораца. На страни непријатеља слика је bila usporedljiva s poginulim 4000 raњenika. „Mladi i slični јedini drugi“ као blizanci, plavi, visoki i uhravljeni, sa razbacanim oružjem ležali su mrtni fašisti u sruđegu. Prema kasnijem dokumentima, тога дана Њемци су имали 31 poginutog, 83 raњenog, 31 smrznutog i 21 nestalog. Rачuna се да је најveći dio tih gubitaka bio na Vilića Гuvnu.

На kraju bitke od Treće čete ostalo je svega osam boraца sa osam „šarača“! Ostali — među kojima komandir, komesar i jedan vođnik — poginuli su ili ranjeni. A kada je paš mrok, posle sruđenja, evakuisani, tiko, bez govor, počasnih plototina i proučeriske hemicne, na Vilića Гuvnu su sahranjeni mrtni partizani i partizanke koji su poginuli da ne bi poginulo 4000 raњenika.

НАЈМЛАЂИ О МАЈКАМА

ОСМИ МАРТ

„Секице драга!“ — зове ме брат,
на тада пита мене:
„Ко слави празник „осми март?“
Кажем: „Славе све жене.“

Ти, брацу, што питаши тако,
бар теби то је лако:
навери многошареног цвијећа
и биће радост већа.

Тад ће то бити ко каква бајка
с букетом разних ружа
видјећеш, брацу, како нам мајка
радосно руке пружа.“

Јелена ЈОВАНОВИЋ

МАМИ ЗА ПРАЗНИК

Најдражка моја, мамице, честитам Ти Осми март, празник свих жена светија. Желим да још дуго, дуго живин и увијек будеш срећна као сада. Ја ћу отјерати све твоје бриге заувјек. Нека твоје лице блиста као златно Сунце, а очи нека се надмећу с најсјајнијим драгуљима.

Осјењам да си срећна: Твоја плата коса личи на расуте сунчеве зраке. Твоје бијеле руке њежно ме милују, а Твоје излазне очи тоцло и раздрагано ме гледају. Мали поклон и букет карантила само су дјелић пажње коју заслужујеш.

Драга мама, моја љубав ће те увијек пратити.

Силvana ПЕТРОВИЋ

Једина на свијету

Мајка се буди с првим зрацима зоре. Љулка и њежна као љиљан, тихо се нагиње над мојим уснулим лицем. Њени прсти преплићу се с мојом разбушеном косом и ко зна по који пут опипавају мали ожилјак на тјемену.

ТВОЈЕ ИМЕ
ТВОЈЕ БИХ ИМЕ, МАЈКО,
НАПИСАЛА НА ПИЈЕСКУ,
АЛИ ВИ ГА ЈУДИ
ИЗГАЗИЛИ.

ТВОЈЕ БИХ ИМЕ, МАЈКО,
НАПИСАЛА НА ДРУМУ,
АЛИ ВИ ГА ПРОЛАЗНИЦИ
ИЗВРИСАЛИ.

ТВОЈЕ БИХ ИМЕ, МАЈКО,
НАПИСАЛА НА ВАЛУ
АЛИ ВИ ГА ВАЛ ВАЛУ
ПРЕДАО.

ТВОЈЕ ИМЕ, МАЈКО,
МОГУ НАПИСАТИ
ЈЕДИНО У СРЦУ СВОМ.
Биљана ЧУЧУК

Њене су очи два плава неба, испуњена топлином која грије боље од сунца. Њене руке су бјеље и мекиш од облака, а глас њежнији од ромора лишћа. Мајчине срце гори јаче од букиње црвених поља макова, а његов пламен хрчи пут кроз трновиту стазу живота.

Мајка је моје дјетиљство. Она је за мене створила свијет шарених лутака, пајаци и плишаних „меда“, свијет за који смо само нас двије знале. Док је успављивала бајкама о Црвенкали и Трновој Ружици осјећала сам мирис јасмина којим је мирисала њена по јастуку расута коса. Она је учила да волим све оно што заслужује љубав, да никад не чиним оно што не треба радити. Мајка је једини на овом свијету: њена љубав се ни са којом другом не може упоредити.

Марина РАДОНИЋ

ЧЕСТИТКА

Осми март се приближава, жена свака њега слави. Ја ћу мајци поклон дати, пољупцем јој честитати.

Видо РАТКОВИЋ

ЉУБИЧИЦА

Већ на полу има пуно љубичица иако је зима данас сам убрала читав букет цвијећа и мајци га дала.

Биљана КЕНТЕРА

КАО СУНЦЕ

Мајка је свјетlost у тами што сија она је радост наша најмилија, њено велико срце увијек нам се смије ко сунце нас грије кад је најхладније.

Горан ОРЛИЋ

Као сунчев сјај

Жена-борац је херој у борби, а жена-мајка херој у кући. У њој она сија као сунце на небу, и својим милим погледом, пуним среће, све нас весели. Из њене чисте душе зрачи нешто топло и читава њена појава блиста свим својим сјајем.

У породици се без мајке тешко може замислити срећан живот, јер она је та која свршава све послове и кућу пуну задовољством. Без ње је дом као травка без прољећне росе и сунчевог сјаја. Она се брине за све у кући и за све одговара. Свима се лијепо обраћа и чини нам све по вољи, да би нас усрећила, јер њој је то једини и највећи циљ. Ради свих тих њених особина, ми је волимо и напајамо се добро-

МАЈКА

Све цвијеће овог свијета нека данас полети као у некој огромној и лијепој бајци и нека позлати осмијех мојој мајци.

Она ће тада весела и чила радосно рећи:

„Мила!“
Маџа Грегорић

Руже у мајчиним рукама

Ове године као да се пролеће покурило с доласком. Сунце увјелико расипа прекрасну свјетлост својих зрака, а цвијеће расипа опојне мирисе по ливадама. Вјетар их разноси свуда као да би желио да сви буду срећни ових претпопролећних дана... То ме све радује, али и још нешто. Нешто што сваки март учини још љепшим — празник мајки.

Тек што је сунце просуло прегршт првих зрака, истрчала сам у врт. Цвијеће се будило из лепршавог сна, а свуда око мене рађали су се мириси тек пробуђеног цвијећа. Дошла сам тако до јарко првених ружа којих се ширео најљепши и најопојнији пролећни мирис. Кроз кроњу трешње сунце је обасјавало руже и чинило да ме све подсећа на призор из бајке. Наруквица на мојој руци блистала је док сам пружала руку да убрем три најљепше руже да бих их поклонила мајци. А оне су се просто саме нудиле. Убрала сам их и отрчала кроз врт. Ушла сам у кухињу и предала мајци букет уз оно срдачно: „Срећан Ти празник, мама!“ Она ме је затрпила. Очи су јој биле ведре, а у њима је убрзо заблистала суза радосница, чиста и сјајна као роса на латици руже коју сам јој поклонила. Један сунчев зрак обасја нашу собу. Црвено руже блестале су у мајчиним рукама. Од њиховог сјаја и мириса ја се разбудих, јер све ово био је само сан, један од многих које снимам у очекивању мајчиног празника.

Вера ПАШАЛЛИЋ

ОВА СТРАНИЦА — УМЈЕСТО НАШЕГ РЕДОВНОГ ПРИЛОГА „О ДЈЕЦИ, ЗА ДЈЕЦУ, ДЈЕЦА О СЕБИ“ — ПЛОД ЈЕ САРАДЊЕ СА СВЕТИСЛАВОМ БРАЈАК, МИШКОМ ГОГИЋЕМ И ДУШАНОМ БУРАНОВИЋЕМ, ПРОСВЈЕТНИМ РАДНИЦИМА, КАО И СА УЧЕНИЦИМА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „СТЈЕПАН М. ЉУБИША“ У БУДВИ.

Умјесто букета

Као мјесечина златна укорак нас прате два бисера сјајна смеђа или плава, и њихова љубав граничи се с небом и далеким Сунцем што на небу спава.

Мајчине ме руке подсећају на крила, плаветнило неба дубоко сијеку, доброта њена зрачи као Сунце и сваки цвијет топи у миришну ријеку.

Кажем да је мајка то небеско биће коју вјечно прате сваки бол и срећа и због тога она, више него ико, заслужује букет најљепшег цвијећа

Марина ЗЕП

Кад је мама била болесна

Сједећи поред ње, прatio сам блистави одеја звијезда на њеном уморном лицу. А када је мјесечина обасјала собу, мајка је склонила очи и утонула у дубок сан. Чврсто сам је држао за руку, прatio и слушао како дише, чинило ми се да се тако борим за њу, да ће са мном руком на целу бити јача.

Осјењује сунчан дан. Када су први зраци јутра пали на њено лице, она је отворила очи, а на уснама јој је затитрао осмијех. „Оздравље моја мајка“, говорио сам у себи, срећан што је она јача од смрти, ујеђен да сам и ја допринио да јој болове олакшам. Пружио сам јој букет љубичица које сам за њу набрао и знао сам да њој ни једно друго цвијеће не мирине тако опојно и заносно као те љубичице које су моје руке брале и слагале у букет.

Никола КРАПОВИЋ

КАО ЦВИЈЕТ НА ЛИВАДИ

„Кад би се повукла једна линија преко цијеле земљине кугле и на једну страну поставила сва дјеца, на другу све мајке свијета, и кад би се дјеци рекло: „Изаберите најљепшу мајку“, свако дијете би изјавило: „Моја мајка је најљепша!“

Мајка је бреза међу рововима, најљепши цвијет на цвјетној ливади, сунце међу облакима, море у којем се уливају ријеке повјерња и наде, а из којег се не изгуби ни једна кап... Милка ВРУЧИНИЋ

НАЈБОЉА ОД СВИХ

Мајка је моја цвијет у гори жирна и блага вриједна и драга.

Руке су мамине фабрике мале а прсти радници који се не шале.

Она је птица сребрних крила из којих срећа и мир избија.

Очи су мамине два извора плава из којих извире љубав чиста, права.

Њен је осмијех срдачан и тих она је мама најбоља од свих. Татјана ВАЂОН

БЕЧИЋИ ХОЋЕ МЈЕСНУ ЗАЈЕДНИЦУ

На састанку подружнице Социјалистичког савеза, који је одржан ових дана, одлучено је да се на подручју Бечића што прије формира мјесна заједница. Захтјев становника је у складу са скупштинском одлуком од 26. децембра прошле године, којом је извршена измена Статута СО Будва, тако да је на подручју општине одређено пет подручја на којима се могу формирати мјесне заједнице. Сигурно је да на читавој нашој ривери ни у једном мјесту нема толико комуналних и других проблема као што је то случај у овом нашем познатом љетовалишту. Зато је подружница Социјалистичког савеза одмах именовала Иницијативни одбор. Он ће извршити потребне припреме за оснивање мјесне заједнице, која би стартовала већ почетком сезоне.

Подручје Бечића година-ма нема ни одборника у Општинској скупштини. Зато су све одлуке од животног интереса за развој овог краја пролазиле мимо грађана и без могућности да они учествују у њиховом доношењу. Бројни захтјеви за из-

мјену Статута и за оснивање мјесне заједнице завршавали су се на обећањима, тако да становници Бечића годинама нијесу могли да нормално, као и сви грађани комуне, остварују своја самоправна права. Расправљајући о потреби формирања мјесне заједнице, они су отворено истакли да баш због тога што нису имали одборника у Скупштини општине Урбанистички план Бечића још стоји у фијокама, а многи комунални проблеми су до те мјере нарасли да угрожавају даљи развој туризма.

Образлажујући потребу формирања мјесне заједнице, Љубо Борета је истакао да у оквиру такве институције треба да се нађу све радне организације са овог подручја, јер ће се једино на тај начин успјети да се отклоне разноразни проблеми.

Само тако ћемо елеминисати схватња која код појединих привредних организација владају да, на пример, „дијеле“ плажу или неку зелену површину: „До-вде је наше, а то тамо је ваше“ — рекао је Љубо Борета. Не могу се стварати

међе по Бечићкој плажи — единственој у Европи. Све радне организације које је користе су наше. Према томе и плажа је наша. Гостије се не смију тако постављати према проблемима мјеста, јер су сви наши проблеми, истовремено, и њихови. Преко десет одмаралишта на подручју Бечића прилично добро послују и као комерцијални угоститељски објекти — наставио је Борета. Међутим, врло мало људи из мјesta запошљавају, а нијесу нашли за потребно да стипендирају ни једног ученика са овог подручја. До сада се наши проблеми њих нису тицали. Нешто се у тим односима мора мијењати. Зато и те радне организације треба да буду носиоци оснивања мјесне заједнице и да буду укључени у њен савјет.

Предсједник подружнице Социјалистичког савеза, Вожо Станишић, истакао је да се на подручју изборне јединице Бечићи нередовно одржавају избори бирача и да грађани за многе одлуке сазнају из штампе уместо да учествују у њиховом доношењу.

В. Станишић

План Бечића (запад) пред бирачима

Савјет опозвао спорну одлуку

Секретаријат Општинске конференције Савеза комуниста у Будви закључио је на својој сједници да се предложи Скупштини општине опозивање свих чланова Савјета за урбанизам и комуналне послове, односно да позове на политичку одговорност све one који су на сједници од 29. јануара ове године изјшли у сусрет захтјевима појединца и тиме нарушили генерални план Будве. Овај „случај“ има своју „предисторију“ и свој — епилог.

Прије извјесног времена урбанистичкој служби Скупштине општине у Будви обратили су се са захтјевима за додградњу и адаптацију постојећих објеката једна радна организација — Алексиначки рудници угља и један приватни угоститељ — Нико Машос Лијешевић. Радна организација тражила је адаптацију свог одмаралишта, уз обавезу да, приликом евентуалног рушења објекта, неће тражити обештећење. Циљ им је био да адаптацијом повећају смјештајне капацитете и побољшају спољни изглед објекта, односно да омогуће што већем броју рудара да у Будви, на мору, проведу по петнаестак дана. Власник приватне угоститељске радње Нико Машос Лијешевић тражио је додградњу и надградњу постојећег угоститељског објекта, у оквиру кога би ријешио и своје стамбено питање. Он је, уз свој захтјев, приложио препоруку Туристичког друштва „Могрен“ у којој се истиче да се у његовом објекту мањом хране домаћи туристи. Напомињемо узгред да се и један и други објекат налазе у непосредној близини мора, поред садашње аутобуске станице, на простору који је предвиђен као „зелени појас“. И још нешто: Лијешевић, за разлику од рудара, не наводи да у случају потребе неће тражити обештећење од заједнице, уколико би дошло до рушења оног што је „дограђено и надграђено“.

Као што је и ред, урбанистичка служба је, из захтјева рудара и Ника Лијешевића, дала Савјету за урбанизам своје стручно мишљење. Да се и поред тога што је зграда одмаралишта Алексиначких рудника лоцирана на мјесту предвиђеном за зелене парковске површине — може дозволити адаптација, уколико се инвеститор одрекне писменим уговором од права да тражи обештећење накнадно учињених трошкова. Што се тиче Лијешевићевог захтјева, стручна служба је, на основу мишљења планера, става рецензенте, Удружења архитеката и своје ојјене, заузела став да се његовом захтјеву, без обзира на препоруку Туристичког друштва „Могрен“, не може удовољити.

Чланови Савјета су ријешили да се захтјеву рудара само дјелимично удовољи да се Нику Лијешевићу дозволи „адаптација постојећег објекта и минимална додградња за рјешење његовог стамбеног питања, с тим да урбанистичка служба има увид (!) да му се у истом ријеши стамбено питање“. И, ваљда, да не би било никакве пеоумице, препоручује се „да стручна служба одлучи шта је повољније: додградња или надградња!“

Секретаријат Општинске конференције Савеза комуниста, на једној од првих сједница по свом конституисању, ухватио се у коштац са основним проблемима „туристичке метрополе“, и затражио да се сви они који су овакве закључке одобрili и срочили позову на политичку одговорност, односно да им се ускрати повјеренje које им је дато.

Сада слиједи епилог. Поншто је сазнао за став Секретаријата Општинске конференције Савеза комуниста, Савјет за урбанизам и комуналне послове састао се и опозвао спорну одлуку.

Како у Бечићима теку припреме за сезону

Стево Борета

ЉУБО ИВАНОВИЋ, радник
— Припреме, слободно се може рећи, слабо теку, а већ долазе представници предузећа која су заинтересована за организовање одмаралишта! Недавно су стигли представници Угоститељског предузећа „Драгачево“ који су били заинтересовани да закупе око 100 лежаја. Уговори нијесу склоњени зато што власници не знају колики ће бити порез ове године, па не могу да одреде цијене. Управа прихода би требало да што прије објави грађанство о висини пореза.

Љубо Ивановић

— Треба на вријеме припремати, а не чекати на почетак сезоне. За ово подручје тренутно је најважније да се одреде локације како би се већ пришао угоститељу кампова за аутомобиле. С обзиром на услове аутокамповања у Бечићима, нормално је да су и друштво и приватници за то заинтересовани.

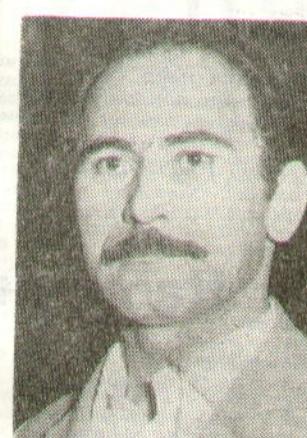
Било би добро да се донесе одлука да каменолом у Боретима престане с радом за вријеме сезоне. Ове године продаје лежаја ини не боље, пошто имамо ресторане у Боретима, Бечићима и Рафайлопићима. Одмаралишта су нерадо пружала услуге испрете гостијама из приватног смјештаја.

Мада плажу користе одмаралишта и Хотелско предузеће „Авале“, о њој се, углавном, стара Туристичко друштво. Зато је главни задатак друштва у припремама за наредну сезону — угостење плаже.

Марко Станишић
пензионер

— Власници кампова очекују општинску комисију која треба да каже где се може држати камп, а где не. Осим тога, треба да нам кажу шта треба да урадимо да би камп могао нормално да ради.

Душан Радоман

Све више дародаваца

У корисној акцији прикупила новчану помоћ за грађу школске зграде. Помоћ, која сигурно неће остати усамљена, до сада су у корист изградње школске зграде уплатиле породице Гаковић, Радовић, Тановић, Сава Зеца, Др Крстине Ђуровановић и Вукашина Бановића. Њихова помоћ износи око 8,000,00 динара. Колектив школе најтоплије захваљује свим дародавцима.

Акцији су се — поред Скупштине општине, Заједнице образовања и радних организација са овог подручја — приклучиле и појединачне породице. Оне су, умјесто помена својим умрлим,

ЛИКОВНИ ЖИВОТ ВУДВЕ

КА СТАЛНОМ УСПОНУ

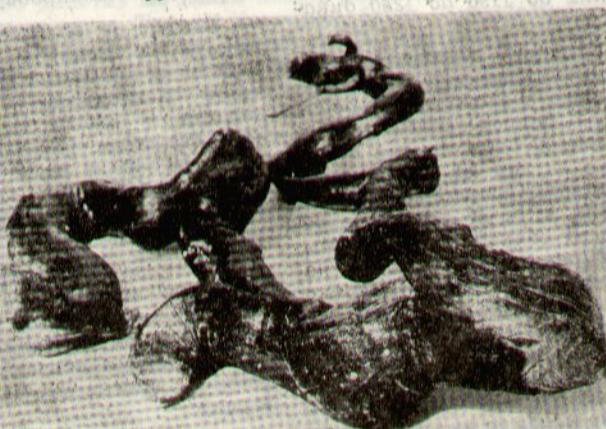
БУДВИ СЕ У ПОСЛЕДЊЕ ВРИЈЕМЕ на пољу унапређивања ликовног живота остварују велики захвати. Отварањем Модерне галерије створени су повољни услови за интезиван ликовни живот не само у Будви, него и у читавој Републици. Галерија сада располаже са изванредним, савременим изложбеним простором, а, такође, има и кадар, који са успјешком може радити на остваривању даљег програма. Поред Модерне галерије постоји и изложбена галерија „Санта Марија“ која се налази у једном од најљепших дјелова града: увијек атрактивном старом граду. У њој се планирају сталне изложбе наших умјетника. Културни центар, који је иницијатор свих ових остварења, има и убудуће крупне планове.

Програмом се предвиђа отварање сталне продајне галерије у Светом Стефану, која би имала ексклузивни карактер, а већ идуће зоне у Петровцу се предвиђа коришћење одређеног простора за организовање изложби. Још прошле године била је формирана и Ликовна група „Могрен“, састављена од

југословенских сликара, који долазе у Будву и излажу своје радове на отвореном простору и тако стварају ликовну атмосферу града. Ова група има свој статут и њој ће бити омогућено да се развија, окупљајући већи број чланова.

У току наредне године предвиђено је отварање два-

„ЗМИЈА“

Да би се дрво одржало бурама, съегове поднели и плодове допијело, једна од многобројних његових жила „кренула“ је у потрагу за храном и, слична змији, пробила се у даљину и у дубину. Заobilazећи препреке на свом путу ка „циљу“, и „стремећи“ све даље, она се хиљадама најистинијих желица хватала за камен, дробила га и растварала, припила храну и снагу из њега да би дрво дјецу и птице хранило, да би се људи у његовој окрепљујућој хладовини одмарали. А да би се све то или нешто од тога постигло, требало се стално хрвати, опирати и пробијати, стално бити у грчу — стварања.

„Змија“ — умјетнички коријен из збирке Боже Мартиновића.

МАСКЕНБАЛ У „ИНТЕРНАЦИОНАЛУ“

17. фебруара почeo је други овогодишњи маскенбал у Будви. Маски је било доста, па је жири — у саставу Јован Ивановић, сликар из Будве, Драган Цајић, најбоље фудбалско лијево крило сијета, из Београда, Братислав Кокол, новинар из Титограда, и позоришни редитељ Татјана Шупут из Београда — имао текаж задатак да се одлучи за коју маску да се опредијели.

Додијељене су четири награде, а најбоља маска била је „пар Филипини“ из Котора, који је био обучен у доста зајимљив костим плаве боје. Друга награда припадаје маски из Будве, под називом „Сунцокрет“, која била пуна фантазије и складног колорита.

С обзиром да Будва први пут — како рече Јован Ивановић — даје своје маске, то може бити подстицај за даљи самосталнији рад на пољу „маскенбала“ у мртвој туристичкој сезони, а зов туристима из разних крајева Југославије који воле овај несвакидашњи вид забаве.

Треба одати признање Културном центру из Котора као добром организатору ове успјешне забаве.

П. С.

„МАРИН ДРЖИЋ“ У БУДВИ

Дубровачко казалиште „Марин Држић“ са драмом Ива Војновића „Еквиноциј“ гостовало је недавно у Будви. О вриједности ове познате позоришне куће не треба много говорити. Само да напоменемо да је од осамнаест професионалних глумаца шеснаест завршило Академију. Тај високи професионализам одразио се и у наступу пред публиком, тако да су Будвани имали, прилике да уживaju у извесним креацијама Милке Поздруг — Кокотовић, Мартина Бахмеџа, Мише Мартиновића и других. Будвани су ради гледали ову драму зато што су судбине људи у њој сличне судбинама многих људи из овога краја.

„Еквиноциј“ је снажна драма из поморског живота, која је у исти мањи слик са социјалне биједе наших исељеника и која је у Војновићево вријеме (1857 — 1929) одударала од историјских мелодрама и „отужних комада из сеоског живота“. Са разбјешњелим стихијама, сво-

јим смјелим контрастом сувово реалистична и лирски симболична, ова „симфонијска драма, инспирирана Вагнеровим „Лутајућим Холанђанином“, даје образац Војновићевог умјетничког схватања.

Изванредни напори дубровачких умјетника уродили су плодом, тако да је ефекат био потпун. Војновићеве реалистичке опсервације одлично су тумачене. Публици ће дugo остати у сјећању на Јеле, мајке Ива Лединића, Франа Држића, Ника Мариновића и других.

На крају, треба додати да у овим зимским данима позоришта често посјећују Будву. Што још више радује, и публике је из представе у представу више. Добро је што је Културни центар популарним цијенама улазница омогућио већем дијелу грађанства приступ на приредбе ове врсте.

С.

БИЦИКЛИСТИЧКЕ ТРКЕ

Кувеља и Јелић - први

Борба за поене

Бициклисти репрезентација СР Србије и бициклисти Букуреске већ дуже времена налазе се на припремама у Будви.

У суботу у недељу 24. и 25. фебруара одржане су двије трке које је организовао Општински СОФК у заједници са Бициклистичким савезом Србије. Праva трка, такозвана „критеријум вожња“, одржана је улицама Будве. По пропозицијама, требало је прећи 40 кругона, а сваки десети се бодовао. Укупно, то је износило око 35 километара. Учествовало је 30 наших и бугарских такмичара и у изваниредној вожњи, која је одушевила многобројне гледаоце по лијепом и сунчаном времену, побиједио је Танасије Кувеља,

члан Бициклистичког клуба „Београд“, иначе репрезентативац, који је освојио 25 бодова.

Друга трка која је одржана 25. фебруара била је врло интересантна. То је била друмска вожња на стази Будва — Бар — Будва у дужини од 80 километара. У овој трци најбољи је био репрезентативац Јелић који је стазу прешао у времену 2:12:00.

Трка је изванредно организована како нам је рекао тренер Веселин Петровић, и посебно треба честитати радницима Одјељења унутрашњих послова, који су пружили изванредно обезбеђење.

Г. С.

„МОГРЕН“ ЧЛАН РЕПУБЛИЧКЕ ЛИГЕ

Стонотенички клуб „Могрен“ постао је члан републичке лиге и ове године ће се у њој такмичити. Ово је пријатна вијест, која је плод једногодишњег рада општинског СОФК, и значи омасовљење спорта у нашој општини. Надамо се да овај пријем неће остати усамљен, да ће и други „мали спортови“ добити место у животу комуне и тако спорту бити приближен што већем броју младих људи. Такође се надамо да ће и овај клуб, као и други који ће се формирати, а који не изискују знатна материјална средстава, успјети да се одрже у лиги.

Такмичење стонотенисера ће почети 4. марта ове године. Ево распореда кола за играче „Могрена“:

I коло
Могрен — Раднички (Иванград)

II коло
Партизан (Котор) — Mogren

III коло
Могрен — Титоград (Титоград)

IV коло
Ловћен (Цетиње) — Mogren

V коло
Могрен слободан

VI коло
Могрен — Будућност (Титоград)

VII коло
Партизан (Никшић) — Mogren

„ЛОВЋЕН“ И ПОПОВИЋ ПОВЈЕДНИЦИ

У Будви је 17. и 18. фебруара одржано екипно и појединачно првенство Будве у стоном тенисусу на коме су учествовале екипе „Будућности“ из Титограда, „Ловћен“ из Цетиња, „Милочер“ из Светог Стефана и „Могрен“ из Будве.

У екипном такмичењу најбољи су били стонотениси „Ловћена“ који су у финалу савладали екипу „Будућности“ са 3:1.

У појединачној конкуренцији учествовало је 18 играча из Цетиња, Титограда, Котора и Будве. Прво место заузео је Поповић из „Ловћена“ који је у финалној борби савладао Мијушића из Цетиња убедљиво у три сета (21:8, 21:11, 21:18).

Борбе су се одвијале у простијима Чехословачког одмаралишта „Праха“ у Вечићима, а организатор је био општински СОФК у заједници са Стоно-тениским савезом Црне Горе.

С. Г.

С дубоким болом јављамо родбини, пријатељима и друговима да је наш драги брат и рођак

Бошко В. Милутиновић

послије краје и опаке болести преминуо 23. II 1973. године у граду Фрезно — Калифорнија.

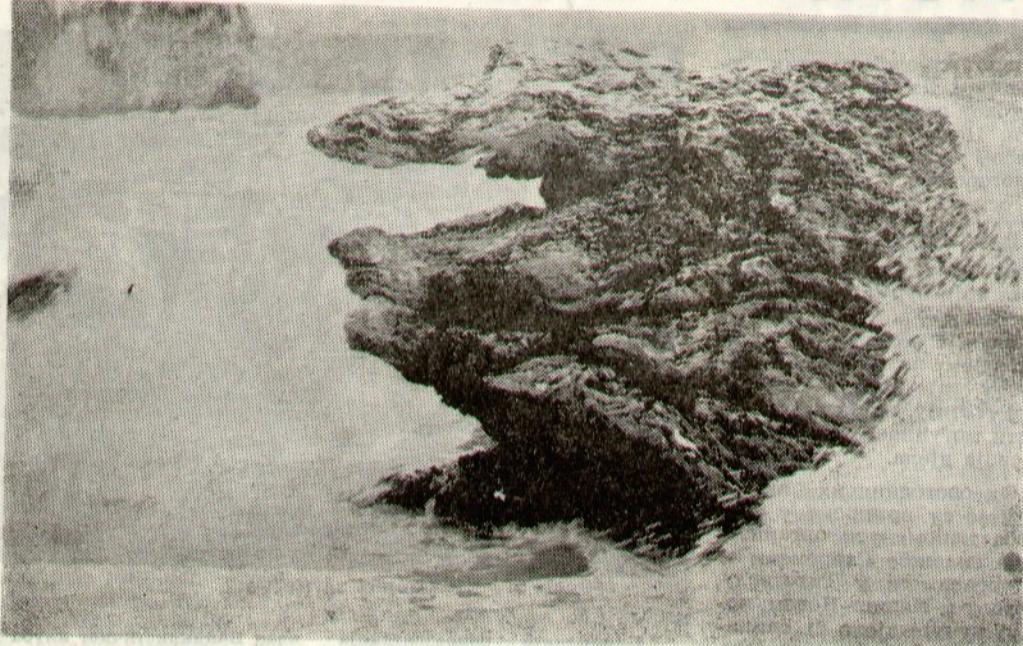
У знак сјећања на његова племенита дјела која је за свог живота учинио, уместо помена, приложимо 50.000 динара Културном центру Будва за набавку књига читаоници у Петровцу.

Ожалошћена и потресена породица МИЛУТИНОВИЋ

ОЧИМА КАМЕРЕ

МЕТА ФОТОРЕПОРТЕРА

На сваком кораку... камен. Тврд и опор, као да је чврстину попримио од оних којима је било субјено да се свакодневно с њиме хрвају.

Стотинама година „вајали“ су га вјетрови, кише, штабале га буре и „умивали“ морски таласи. Камен је — како за кога и како када — био бедем, проклетство, кљетва и бусија. Био је и инспирација Његошева, Љубишина, Тенисонова, Лубардина, Херцигонина. Пјесмама су га уљепшали, на платна пренијели, у тонове преточили.

На слици: Стијена на путу за плажу „Могрен“, свакодневна мета фоторепортера и туриста, „зинула“ је као ала — као да неком пријети или пркоси... Као да се због нечег или неком грози.

Снимио: В. Ракочевић

Разговор о Буљарици

ЈЕДАН ОД ДОСАД НЕИ СКОРИШЋЕНИХ ДРА ГУЉА нашег Приморја, изванредна плажа у Буљарици дјелимично је, и то углавном само као кампинг, коришћена у туристичке сврхе. Пројектом „Јужни Јадран“ тек је назначен правац изградње и развоја ове интересантне субрегије. И највећи оптимисти и ентузијасти су Буљарицу остављали за прилично далеку будућност, пошто буду активирани Јаз и друге плаже на будванској ривијери. То је и разумљиво када се има у виду да Буљарица са Пењином располаже са преко 65.000 квадратних метара плажног простора, као и сви остали, изванредни, услови за развој високог туризма на овом подручју.

Будући да је већ сада доста добро повезана са заливом — центрима у нашој земљи и иностранству — и то ваздушним, поморским и друмским саобраћајним средствима и саобраћајницама (поменимо само аеродроме у Тивту, Титограду и Дубровнику), ова туристичка зона може да буде доступна и приступачна гостима не само из наше земље, већ и онима који сваке године у све већем броју долaze на будванску ривијеру из земаља средње, чак и из сјеверне Европе. Та преимућства привукла су,

ПОСТОЈЕ ИЗГЛЕДИ ДА ЈЕДНА ОД НАЈВЕЋИХ НАШИХ ПЛАЖА БУДЕ „ПОКРИВЕНА“ ХОТЕЛИМА. ИНТЕРЕСЕНТИ ЗА ИЗГРАДЊУ 20.000 ЛЕЖАЈА — „ГЕНЕКС“ И „ХЕМПРО“

свакако, моћне финансијере да се заинтересују за изградњу овог туристичког гиганта, поготово што на нашем Приморју, од Копра до Улциња, нема такве просторне целине, која је, такође, још нетакнута. Ипак, све до сада Буљарица је, како би се то рекло, била веома крупан залогај. А ових дана пошло се корак напријед. Управо, када нико то није очекивао у садашњој привредној ситуацији, стигли су представници дјеље јаке радне организације из Београда — „Генералекспорта“ и „Хемпра“. У разговорима с будваничким политичким и привредним радницима они су изразили спремност да се ухвате у коштац са изградњом Буљарице, и то средствима из властитих фондови и из домаћих и страних кредита.

Изградња Буљарице би веома много значила не само за Будву, као метрополу црногорског туризма, већ и за ову привредну границу у читавој нашој Републици, па треба поздравити преговоре који су започети и који

ће се ускоро наставити, када ћемо, надамо се моћи више и одређеније да кажемо о овом подухвату.

Д. Ј.

Укорак с временом

ВЛАДО је осмо по реду дијете од дванаест синова и кћери пензионисаног радника Анте Дапчевића. У Брајићима се родио 1949. године у породици, где су сви једно друштвом „били до ува“. Отац Анто, са скромном платом путника, тешко је издржавао дјецу. Послије подне остављао је лопату да би, радећи на имању, из посне земље „вадио хљеб“. А дјеца, иако малала, помагала су му. Владо је знао да мора ићи с Брајића. Након завршене основне школе уписао се у Угоститељску школу у Титограду.

— Некако тада — прича он — туризам је почeo нешто да значи на нашем приморју. Та ријеч се све чешће употребљавала, и ја сам се одлучио да ту покушам срећу.

Послије завршене школе, отишао је у Београд, на практику у хотелу „Мажестик“, да

Као да амандмана нема!

Од 1965. године, када је отворена као погон београдског предузећа „Врачар“, будванска самопослуга остварује знатан промет, сваке године све већи. Она располаже са 620 квадратних метара продајног и складишног простора и запошљава тридесет радника и радница. У току прошле године остварила је укупан приход од 14.500.000,00 динара. Тада промет се постиже са просјечним залихама робе у вриједности од један милион динара, што значи да је коefицијент обрата код ове пословне јединице изнад оног који се остварује у сличним радним организацијама на подручју наше Републике. То би, у најкраћим цртама, била „лична карта“ овог погона. Додајмо још и то да је прије дјеље-три године дошло до интеграције три велике предузећа, од када самопослуга послује у саставу „Центропрома“. Просјек личног дохотка квалификованог радника кретао се од 1500 до 1800, а неквалифицираних од 1150 до 1250 динара.

Наравно, мијењале су се и цијене, радници и шефови, односно пословоде. Оно основно — односи остали су исти какви су били на дан оснивања — као да уставних амандмана уопште није било. Новиц који се остварује од пазара свакодневно утврђују директно преко поште на заједнички рачун матичне радне организације! Да сва средства која се реализују на овом подручју одлазе за издржавање заједничких служби и дирекције у Београду доказ је чињеница што

овој пословној јединици нису остављени никакви фондovi на самосталном располагању, нити је из заједничких фондова за пуних седам година додијелен један динар за рјешавање стамбених и других питања радника! Када се то има у виду, јасно је да ова радна организација није одвојила ни динара за рјешавање комуналних питања на подручју будванске општине. Напоменимо и то да ни један радник из ове самопослуге није до сада био бирао у са-моуправне оргane предузећа — ваљда да би се лакше радио по већ „добро уходном“ начину, односно да би се захтјеви радника лакше „рјешавали“ без присуства представника овог малог и врло вриједног колектива. Да то није усамљен случај, већ „стил“ и раду, показује чињеница да се из једанаест самопослуга „Центропрома“, колико их има на подручју наше Републике, само један радник налази се у Савјету дирекције малопродаје!

Крајње је вријеме да се ова радна организација по-забави и питањима радника своје пословнице у Будви, поготово што их је добар број без стана. Можда не би било на одмет када би их они сами, енергичнији него досад, подсјетили на радничке амандмане.

Иначе, за будванске функционере очигледно је да су погријешили, када су, како неко рече, за јефтине улазнице отварали врата Будве радним организацијама са стране.

Д. Ј.

бије, а у великим граду се то може добро осетити.“

Владо је успјешно стицао квалификације. Послије завршене школе почиње као „конобар у Авали“. Упоредо, пошто није могао да „мирује“, уписао се у Вишу туристичку школу у Котору, на којој је већ завршио прву годину.

Радио је и као рецепционер, а данас је шеф ресторана. Свуда уредан, педантан и одмјерен, на сваком је мјесту хасљен и омиљен. До мајки и страни гости сјећају га се као увијек наслажаног младића, који је сваког момента спреман да реагује како треба. О томе свједоче писма која прима и гости који сваке наредне сезоне траже Влада. Служи се њемачким и италијанским, а жеља му је да добро савлада ове језике.

Саво ГРЕГОВИЋ